

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2018-06-14
Stockholm

Mål nr
P 3840-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-04-04 i mål nr P 1839-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. L.E

2. L.E

Motpart

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalix kommun
952 81 Kalix

SAKEN

Byggsanktionsavgift på fastigheten X i Kalix kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Samhällsbyggnadsnämndens i Kalix kommun beslut den 12 maj 2015, dnr 867/2014-BVT, § 93, om byggsanktionsavgift.

Dok.Id 1389100

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

L.E och L.E har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva Samhällsbyggnadsnämndens i Kalix kommun beslut.

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalix kommun har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

L.E och L.E har anfört i huvudsak följande: Med fotografier som underlag har mark- och miljödomstolen bedömt att avståndet mellan den aktuella byggnaden och fastighetsgränsen var mindre än 4,5 meter, vilket bestrids bestämt. Avståndet har hela tiden överstigit 4,5 meter. Den aktuella byggnaden, som är mindre än en normal friggebod, hade länge stått på allmän plats utanför deras fastighet när kommunens byggnadsinspektör meddelade att det var nödvändigt att flytta den. De hade vid det tillfället just köpt fastigheten. Med anledning av kommunens begäran flyttades byggnaden omgående in på deras tomt. L.E uppmanade uttryckligen sin byggnadsentreprenör att se till att byggnaden placerades minst 4,5 meter från tomtgränsen, vilket också gjordes. Under alla omständigheter var den flyttningen en rent tillfällig och provisorisk åtgärd, för att få bort byggnaden från allmän plats innan snön började falla. Så fort det var praktiskt möjligt, dvs. på våren efter snösmältningen, flyttades byggnaden igen och idag står den långt in på deras tomt.

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalix kommun har avstått från att yttra sig med anledning av L.Es och L.Es överklagande.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om nämnden har haft stöd för att påföra L.E och L.E byggsanktionsavgift för att ha flyttat en lovpliktig byggnad till fastigheten utan startbesked.

Reglerna om byggsanktionsavgift har en straffrättslig karaktär och bör därför tolkas restriktivt (se t.ex. MÖD 2016:12). Bevisbördan för samtliga omständigheter som ligger till grund för beslutet om byggsanktionsavgift vilar på byggnadsnämnden. Detta innebär att det är nämndens sak att bemöta och, där det är möjligt, försöka motbevisa invändningar som den avgiftsskyldige reser i syfte att undgå ansvar (se t.ex. MÖD 2015:34).

I nämndens beslut anges att åtgärden att uppföra den aktuella byggnaden på fastigheten X inte har varit bygglovsbefriad eftersom byggnaden placerats närmare fastighetsgräns mot allmän plats än 4,5 meter. L.E och L.E har motsatt sig nämndens uppgift och hävdad att avståndet till tomtgränsen har överstigit 4,5 meter. Av nämndens handlingar framgår inte hur avståndet har mätts upp eller bedömts. De foton som togs vid bygg- och miljöavdelningens besök visar inte med tillräcklig tydlighet att byggnaden i fråga var placerad mindre än 4,5 meter från gränsen vid det tillfället. Nämnden har varken i Mark- och miljööverdomstolen eller tidigare bemött L.Es och L.Es påstående om byggnadens placering. Mot denna bakgrund kan nämnden inte anses ha visat att bygglov krävts för den aktuella byggnaden. Det saknas därmed förutsättningar för att påföra L.E och L.E byggsanktionsavgift. Nämndens beslut ska därför upphävas.

Mark- och miljööverdomstolen har denna dag även meddelat dom i ett mål om olovligt markarbete på fastigheterna Kalix X och Y (mål nr P 3841-17).

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsråden Ingrid Åhman, referent, och Johan Svensson samt tekniska rådet Mats Kager.

Föredragande har varit Miranda Lymeus.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-04-04
meddelad i
Umeå

Mål nr P 1839-16

KLAGANDE

1. L.E

2. L.E

MOTPART

Samhällsbyggnadsnämnden, Kalix kommun
952 81 Kalix

ÖVERKLAGAT BESLUT

Beslut av Länsstyrelsen i Norrbottens län den 30 juni 2016 i ärende nr 403-11996-2015, se bilaga 1

SAKEN

Byggsanktionsavgift på fastigheten Kalix X

DOMSLUT

Med ändring av underinstansernas beslut fastställer mark- och miljödomstolen den byggsanktionsavgift som L.E och L.E vardera ska betala till 2 775 kronor.

Dok.Id 267345

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 138 901 04 Umeå	Nygatan 45	090-17 21 00 E-post: mmd.umea@dom.se www.domstol.se	090-77 18 30	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

BAKGRUND

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalix kommun (nämnden) beslutade den 12 maj 2015 att fastighetsägarna av X i Kalix kommun, L.E och L.E, vardera skulle betala byggsanktionsavgift på 5 563 kr för byggnad som bedömdes ha uppförts på fastigheten utan bygglov. Enligt beslutet hade en byggnad flyttats från fastigheten Storön 4:16 (allmän platsmark) till X och placerats cirka två meter från fastighetsgräns som angränsar till allmän plats enligt detaljplan för området.

L.E och L.E överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Norrbottens län. Länsstyrelsen justerade byggsanktionsavgiften till 5 500 kr vardera för L.E och L.E men avslog överklagandet i övrigt, se bilaga 1.

YRKANDEN M.M.

L.E och L.E har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat, som det får förstås, att nämndens beslut ska upphävas. De har anfört att byggnaden stod 4,5 meter innanför tomtgräns, att L.E siktade mellan tomtpålar och drog in friggeboden 4,5 meter.

Nämnden har bestritt bifall till yrkandet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut (bilaga1).

Domstolen delar länsstyrelsens bedömning att det av foton tagna av nämnden vid platsbesök den 16 oktober 2014 samt av länsstyrelsens inhämtade ortofoton framgår att den aktuella byggnaden var placerad närmare än 4,5 meter från fastighetsgräns och således krävde bygglov. Eftersom åtgärden vidtagits utan att bygglov söktes och startbesked meddelats har nämnden haft fog för att ta ut byggsanktionsavgift.

Mark- och miljödomstolen noterar att nämnden beräknat byggsanktionsavgiften enligt 2015 års prisbasbelopp men att länsstyrelsen funnit att det är 2014 års

prisbasbelopp som ska tillämpas vid beräkningen av avgiften med hänvisning till att ärendet inleddes av nämnden år 2014. Länsstyrelsen sänkte därför miljöskaktionsavgiften till 5 550 kr vardera för L.E och L.E. Av 9 kap. 1 § plan- och byggförordningen (2011:338) följer dock att byggsanktionsavgift fastställs med tillämpning av det prisbasbelopp som gäller för det år som beslutet om avgiften fattas. Nämndens beslut om avgift fattades år 2015 och således ska 2015 års prisbasbelopp tillämpas. Den sanktionsavgift som nämnden beslutade om var således korrekt. Med anledning av att domstolen inte kan ändra det överklagade beslutet till nackdel för den klagande ska dock inte länsstyrelsens beslutade belopp ändras av denna anledning.

Mark- och miljödomstolen instämmer vidare i länsstyrelsens bedömning att det inte föreligger skäl för befrielse från byggsanktionsavgift enligt 11 kap. 53 § plan- och bygglagen (2010:900, PBL). Mot bakgrund av att den aktuella byggnaden flyttades från allmän platsmark och in på de klagandens tomt, om än närmare än 4,5 m från fastighetsgräns, och således i någon mån kan anses innebära en förbättring i förhållande till gällande detaljplan för området samt då placeringen förefaller ha varit en tillfällig lösning för att efterkomma krav från fastighetsägaren till Storön 4:16 att flytta byggnaden, finner domstolen att det föreligger skäl att i enlighet med 11 kap. 53a § PBL sätta ned avgiften till hälften. Med ändring av nämndens och länsstyrelsens beslut ska miljöskaktionsavgiften därmed bestämmas till 2 775 kr vardera för L.E och L.E.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 25 april 2017.

Tor Holst

Börje Nordström

I domstolens avgörande har tingsfiskalen Tor Holst, ordförande, och tekniska rådet Börje Nordström deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Elina Andersson.